

Казки про сміливість

Вечірник, Полуночник і Світанок

Вечірник, Полуночник і Світанок

Жили колись давно чоловік і жінка. І народився у них перший син, якому батьки дали ім'я Вечірник (бо саме ввечері родила його мати). Минув рік, і однієї полуночі порадувала жінка чоловіка другим сином — Полуночником. А потім, через рік, народився й третій син — Світанок. Пішли сини у світ. Перший син приходив завжди до батьків увечері, другий — у полуніч, а самий менший, що Світанком звався,— на світанку.

А саме в тому царстві-государстві пропала раптом в царя дочка. Що вже не шукали її всі придворні й слуги — та даремно: не нашли ніде й сліду. Тут міністри і порадили цареві попитати про царівну хлопців — Вечірника, Полуночника й Світанку, що кожен день ходять по світу.

Прийшли царські слуги до господаря, принесли дарунки, питають:

— Де ваші сини?

— Сини мої в дорозі,— каже батько.— Але ви почекайте. Скоро вже Вечірник прийде, ви його і попитаєте.

Прийшов Вечірник. Розпитали його царські слуги про цареву дочку.

— Ні, не бачив і не чув ніде я про царівну,— одказав Вечірник.

— Попитайте Полуночника іще,— каже царським слугам батько.

Стали царські слуги чекать Полуночника. Не забарився і той прийти.

— Ні, не стрічав ніде цареві дочки,— одказав Полуночник.

— Що ж, попитайте ще Світанку,— знову каже батько царським слугам.

Стали ті чекати третього сина. Незабаром прийшов і Світанок. Та і він не знав нічого про цареву дочку.

Аж тепер Вечірник, Полуночник і Світанок дізналися, що вони брати. Порадилися і вирішили всі троє іти в світ шукати царську дочку.

Як вирішили, так і зробили. Попрощалися сини з батьками, вирушили гуртом у світ.

Йшли полями, йшли лісами. Та все марно. Вже хотіли й вертатися, та ось найменший брат Світанок запримітив гору, а в ній діру. І вона, ця діра, в саме підземелля.

Зсукали брати шнура, та ні Вечірник, ні Полуночник не захотіли опускаться в провалля.

— Опускайся, брате, ти,— мовили старші брати Світанкові.— А ми тут посторожуємо, почекаємо. Схопив хлопець за край шнура, поліз у підземелля. Ліз, ліз і враз побачив унизу галявину, а на ній — хатку, що стояла посередині галявини. Зайшов Світанок у хату: дід з бабою саме вечеряли.

Узяв хлопець ложку, став і собі їсти з ними.

Дід каже.

— Давай, бабо, ще...

Баба ще налила. Дід поїв, а далі каже.

— Я голодний... хтось з нами вечеряв. Ти бери, бабо, коцюбу і ставай у дверях. Будемо ловити.

Так дід і баба зловили хлопця. Той і розказав, чого прийшов сюди.

— А чого ви сліпі? — запитав хлопець. Дід з бабою стали оповідати.

— Коли ми пасли корову, прийшли злі русалки і повипікали нам горючою водою очі. З тих пір ми і невидючі. Помогти нам може тільки жива вода.

Попросивсь хлопець у діда і баби пасти корову. Вивів її у поле, а сам заховався у тернину.

Прийшли русалки. Вискочив хлопець з тернини — та й половив їх. Пообіцяв.

— Якщо одна з вас принесе цілющу воду, то й одпушу.

Згодилася одна русалка принести цілющу воду. Одпустив її хлопець. Незабаром принесла вона воду. Полив хлопець на дерево — воно загорілося. Тоді дала русалка цілющу воду. Полив хлопець знову па дерево — воно зажило.

Узяв хлопець живу воду, поніс дідові і бабі. Змочив їм очі — вони й стали видючими.

Настав час прощатися з дідом і бабою.

Виніс дід чарівного меча, віддав хлопцеві, баба ще порадила.

— Коли будеш вилазити звідтіля на світ, то спершу почепи до шнура каменя.

Попрощався хлопець з дідом і бабою, пішов шукати царівни. Йшов не довго, не коротко, аж побачив у скалі печеру. Зайшов, а там сидить у кутку красива дівчина. Побачила вона хлопця та й каже.

— Тікай, бо скоро змії прилетить. Як увидить він тебе, то зжере.

— А хто ти така? — питається хлопець.

Тут і розказала дівчина, що вона царева дочка, а украв її з царського саду, куди вона вийшла погуляти, великий семиголовий змії.

Узяв Світанок дівчину і — в дорогу. Аж чує: земля двигтить, за ними летить, женеться семиголовий змії. Замахнувся хлопець дідовим мечем — зрубав змієві шість голів, а сьомої не може. Довго билися, рубалися, аж хлопець упав знесилений. Тоді царівна хлюпнула на нього цілющою водою, він ожив, одрубав змієві сьому голову.

Скоро казка мовиться, та не скоро діло робиться. Набрів хлопець на діру у скелі, де чекали на його старші брати. Узяв кінець шнура, прив'язав до його царівну. А вона зняла з руки перстень, переламала: одну половину взяла собі, а другу дала хлопцеві.

Витягли старші брати царівну, знов опустили шнура, а хлопець згадав бабину пораду, почепив до його каменя. Дотягнули брати до половини його і кинули.

Задумався Світанок, пішов у ліс. Побачив орлине гніздо: велика сова саме хотіла з'їсти маленьких орлят. Замахнувся хлопець мечем, одігнав сову, захистив од смерті орлиних дітей. Тут надлетів орел і каже:

— За те, що ти врятував моїх дітей, я стану тобі в допомозі.

— Допоможи мені, орле, вибратися звідтіля наверх.

— Добре... Тільки на запас візьми багато м'яса і живучої води. Вернувся хлопець до діда і баби, випросив у їх вола, зарізав його.

М'ясо і живучу воду приладнав до спини орла, сам сів на його. Полетіли.

Що пролетять трохи — і дає хлопець орлові з'їсти м'яса, що пролетять — знов дає м'яса. Та під самим верхом орлові забракло м'яса. Тоді хлопець одрізав і дав йому свою литку, а на рану полив живучою водою. Вона зажила.

Питається орел:

— Що ти давав мені їсти в останній раз? А хлопець:

— Давав своє м'ясо.

Так вибрався молодший брат наверх. Пішов він до царя, а там весілля: його старший брат жениться з царівною. Вона ж нікому не хоче казати правди, бо брати настрахали.

Світанок — одразу ж до царя. Розказав, як його старші брати обманули, показав половину персня, а царівна — свою половину.

Тут же цар наказав гнати геть за брехню старшого і середнього братів. А наймолодший брат оженився з царевою дочкою. На тому й казці кінець.